

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 102:

Forslag til folketingsbeslutning om en mere effektiv afsoning i fængsler og arresthuse.

Af Birthe Rønn Hornbech (V) og Helge Adam Møller (KF) m.fl.

(Fremsat 28/2 96. Første behandling 28/3 96. Betænkning 23/4 96).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bendt Bendtsen (KF):

Baggrunden for det fremsatte beslutningsforslag er, at vi fra konservativ side har ønsket at sætte fokus på og prøve på at rette op på de massive problemer, der i dag findes i de danske fængsler, og den slendrian, som findes på dette område.

Vi har i dag massive problemer omkring stærke fanger i vore fængsler, narko i fængslerne. Vi ønsker en separering af stofmisbrugerne, stærkere sanktioner over for kriminalitet begået under afsoning, og også en opstramning af afsoningsforholdene og reglerne omkring udgang.

I dag er prøveløsladelse jo nærmest blevet automatisk, ja, ordet fuldautomatisk dækker måske bedre. De problemer, som der rettelig er her, skyder man lidt foran sig. Man nedsætter udvalg, man undersøger og modtager rapporter, men det kniber åbenbart med, at der sker noget på det område.

Når det retspolitiske flertal i dag dømmer dette forslag ude, må jeg konstatere, at jeg mener, at Folketingets retspolitiske flertal er ude af trit med befolkningen.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg vil blot meddele Folketinget, at de retningslinjer, der administreres efter i kriminalforsorgen i dag, svarer til de retningslinjer, der blev administreret efter, da hr. Hans Engell havde ansvaret for kriminalforsorgen. Der er stort set ikke sket ændringer.

I øvrigt er jeg enig i, at der er meget at gøre inden for kriminalforsorgen. Derfor var jeg også glad for, at det lykkedes sammen med Det Konservative Folkeparti i den finanslov, der gælder for indeværende år, at afsætte yderligere midler

både til sikkerhed i fængslerne, til indsats mod narko og bedre uddannet personale. Jeg håber, at vi kan fortsætte et samarbejde ad den vej.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 53 (V, KF, FP og DF) stemte for, 64 (S, SF, RV, EL og CD) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 91:

Forslag til folketingsbeslutning om braklægning af arealer langs vandløb og oven over særlig følsomme vandindvindingsområder m.v.

Af Jens Vibjerg (V) og Niels J. Langkilde (KF) m.fl.

(Fremsat 8/2 96. Første behandling 21/3 96. Betænkning 24/4 96).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jens Vibjerg (V):

Det er sørgeligt, at vi igen i denne uge må konstatere, at regeringen vil nedstemme et konstruktivt forslag til sikring af vores drikkevand, vores vandløb og vores vandmiljø. Her kan vi med relativt få midler virkelig gøre en indsats på de mest følsomme områder. Jeg forstår ikke regeringen. Jeg forstår ikke, at regeringen ikke synes, det er en god idé i størst muligt omfang at udnytte braklægningsordninger, så vi får den størst mulige miljøgevinst. Vi kunne så samtidig med nationale supplementer sikre de lodsejere en kompensation for de med rette forhadte betalingsfri ekspropriationer af bræmmer.

I vådbrak ligger der ligeledes vældige muligheder, men igen må jeg konstatere, at forslaget, der alene sikrer fornuftige miljøtiltag, ikke har regeringens interesse. Hvis ikke der er afgifter

til statskassen, melder regeringen pas, men det får jo regeringens sande hensigter til at lyse i neon. Det er jo rart at vide for befolkningen, men det er sørgeligt for miljøet.

Niels J. Langkilde (KF):

Det er en trist dag for miljøet i dag, for alt tegner til, at dette beslutningsforslag bliver nedstemt. Trods mange gode bemærkninger både her og i udvalgsarbejdet kan man altså ikke besinde sig til at stemme for. Jeg kunne forstå, man ville stemme imod dette her, hvis man sagde, at der ikke var noget behov for braklægning længere – at der er så store stigninger i kornpriserne overalt, at i løbet af nogle ganske få måneder er der ikke nogen, der vil braklægge mere. Jeg tror ikke, det bliver tilfældet.

Jeg vil så også sige, at så sent som i går aftes var jeg ude til et møde, hvor der var jægere, hvor der var beskyttere, hvor der var Dansk Vandrelaug og masser af andre organisationer, der færdes ude i det fri. De havde ét stort ønske til os. Det var, at vi ville gøre noget ved vådbrak – det, at man kunne sørge for, at der kom nogle flere fugtige områder og fugtige enge, og på den måde kunne man gavne jagten, skabe bedre naturoplevelser og give langt flere muligheder for vores fugle. Netop for fuglene vil vådbrak være et aktiv. Det ser vi af den svenske undersøgelse – som netop gælder vore fugle – som er udkommet. Den bør give stof til eftertanke.

Den siddende regering har været lidt fremme på et tidspunkt med, at vi kunne udnytte braklægningsordningerne langt mere til miljøformål. Hatten taget af for det. Men jeg synes, den siddende regering nu stiger af og ikke længere vil gå de skridt, vi kan, og bruge de nødvendige kræfter i EU på at få lov til at gå denne vej.

Vi må sige, at den strategi, som Venstre og Det Konservative Folkeparti her fremlægger, er helt i tråd med det, der er ideerne bag habitatområdet – om at skabe grønne korridorer gennem landskabet, hvor fugle, dyr, insekter og fisk får langt bedre levevilkår.

Jeg tror, den siddende regering om ganske kort tid vil se, at de er nødt til at følge dette her, men så kan det selvfølgelig være, at det er med et lovforslag, de selv kommer med. Det vil vi ikke være ærgerlige over. Vi vil acceptere det, for det vigtigste er, at der sker nogle naturforbedringer, og det vil vi gerne lægge stemmer til, uanset hvem der fremsætter det.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det, vi står over for nu, er et eksempel på Venstres nye taktik i Folketinget: hvis de øjner en chance for at opnå et resultat, så skynder de sig at sætte det til afstemning med en samlet pakke vel vidende, at så er der ingen, der kan støtte det samlede forslag.

Det, der er en udmærket ting i det forslag, som Venstre har her, er vådbrak, og det, der skal være kendetegnet ved den er jo, at den skal kunne græsses, for ellers har den ingen rensende effekt. Den rensende effekt ligger i, at man kan græsse, og derfor er det en utrolig god ting, hvis man kan bruge braklægningsordningen til vådbrak forstået på den måde, at man kan få lov at græsse der. Der er faktisk tilslutning til i den anden side af salen, at man skal prøve at gå den vej – braklægningsordningen som sådan er efter min opfattelse skudt i hovedet, men hvis vi kan bruge den til at få startet væsentlig flere vådbraksområder f.eks. a la det, der er i Skjern Å-projektet, hvor man oversvømmer, derefter græsser, og så bagefter spiser vi koen. Det er på den måde, man får fjernet kvælstof og får udnyttet det på en fornuftig måde og får lavet nogle meget værdifulde naturområder.

Det vil jeg så imidlertid tage initiativ til, når Venstre nu ikke vil være med til bare at lave en beretning på det spørgsmål, enten ved at vi laver en beretning i udvalget på det, eller ved at jeg i næste samling tager initiativ til et beslutningsforslag sammen med f.eks. regeringen og SF på dette område.

Jeg synes bare, at det er sådan en ultimativ politik, Venstre fører. Det er klart, at man så kan få en debat fra denne talerstol, og man kan prøve at sige, at så er der andre, der ikke vil miljø, men det er i realiteten det modsatte, der sker: Venstre fører en konfrontationspolitik og ikke en politik, der går ud på at opnå de resultater, som man kunne i det forslag, de selv har fremsat. Men sådan er det.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Det har været en anelse forunderligt at følge dele af denne debat. Indimellem er det næsten lykkedes Venstres og De Konservatives ordførere at få det til at fremstå, som om de er de mest progressive, der overhovedet eksisterer i dette Folketing, når det gælder miljøpolitikken.

Må jeg sige det på den måde, at når vi har en række problemer på dette område, så er det bl.a., fordi det fundament, vi arbejder under i

øjeblikket, går tilbage til landbrugsreformen, som blev vedtaget i 1992, hvor der som bekendt var en anden regering i dette Folketing.

Hvis man gennemgår, hvad den nuværende regering siden januar 1993 har forsøgt at lappe på – ting, som blev forsømt i 1992 – og hvor den af egen kraft har taget teten med hensyn til at få integreret landbrugspolitik og miljøpolitik bedre, så er der faktisk masser af resultater.

Regeringen er selvfølgelig enig i, at vi skal sikre det danske grundvand og de ressourcer, der er her, og vi er også enige i, at braklægningsen skal indgå som et naturligt bidrag hertil. Derfor synes jeg også, at Venstre og De Konservative skulle lægge mærke til det udredningsarbejde, som udmøntes i den betænkning, som har fået nr. 1309, som et udvalg omkring natur, miljø og EU's landbrugspolitik kom med.

Det var et udvalg, hvor der var repræsentanter for landbrugsorganisationerne, for Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Amtsrådsforeningen, Miljø- og Energiministeriet samt mit eget ministerium, som i fuld enighed kom med en række forslag, som sigter på i videst muligt omfang at integrere hensynet til det omgivende miljø og den omgivende natur i den fælles landbrugspolitik.

Det er regeringens opfattelse, at udvalgets anbefalinger er et godt grundlag for initiativer til såvel beskyttelse af grundvandet som til fremme af natur- og miljøhensyn mere generelt.

Det indgår i udvalgets anbefalinger, at tilskudsadministrationen først skal udlægges til Strukturdirektoratet og så helt ud til amterne, og vi forhandler i øjeblikket et ændringsforslag til lovforslag nr. L 109, der netop vil muliggøre det.

Hvad er det, der er sket her? Her er der sket det, at den nuværende regering har sikret, at disse mange millioner kroner kommer direkte ud i de områder, vi her taler om; de kommer direkte ud, så der forhåbentlig kan blive – og sådan har jeg oplevet det indtil nu – en god og konstruktiv dialog imellem amterne, som har det regionale ansvar, og de enkelte landmænd og Naturfredningsforeningen m.v. derude.

Jeg vil gerne sige til Venstre og De Konservative, at jeg tror, man skulle kigge sig lidt rundt i det amtslige landskab og se, hvad der netop i disse uger sker på dette område. Der er faktisk grund til optimisme. Det er ret opløftende, det, der sker, og det, der sker, er altså på baggrund af et godt, gedigent udvalgsarbejde, hvor grønne organisationer og landbruget tilsammen har vist sig at være betydeligt mere konstruktive og

direkte end det, som Venstre og De Konservative her lægger op til.

Jeg arbejder fortsat på de miserer, som er tilbage fra 1992, og bl.a. i de prisforhandlinger, som vi er startet på i Rådet af Landbrugsministre for at få rettet op på disse ting, vil jeg bruge mange kræfter på dette i den kommende tid.

Men for at vende tilbage til indfaldsvinklen, vil jeg gerne sige, at det ikke altid helt er til at forstå og til at følge med i, at netop Venstre og De Konservative her i dag vil gøre sig til de store beskyttere af natur og miljø. Der har været for mange tidspunkter undervejs igennem den her debat, hvor de netop har forsømt at gøre det, hvor de kunne have haft stor indflydelse, og hvor vi så ikke ville have haft de problemer, som vi rent faktisk står med i dag.

Niels J. Langkilde (KF):

Først tak til Enhedslisten. Enhedslisten har dog vist lidt konstruktiv tankegang med hensyn til et enkelt af punkterne, men jeg kan så ikke forstå, hvorfor Enhedslisten, når de er begejstrede for grønne enge, ikke også kan se, at udvidelsen af bræmmerne langs åerne er et meget vigtigt bidrag til et bedre miljø og til begrænsning af pesticidernes mængde i vore vandløb, pesticider, der er til stor skade for fiskelivet og hele faunalivet omkring vore åer og vore bække. Jeg synes, det er mærkeligt, at man kun kan være med til den ene del – det andet hænger meget nøje sammen med det. Men De Konservative tager som sagt gerne små resultater, hvis vi kan blive enige om noget.

Man kan undre sig over, at man kritiserer for ikke at ville nå resultater, når man under udvalgsarbejdet fik mulighed for at bide til bolle – det gælder også SF, som har talt meget positivt om det, og det gælder Socialdemokratiet, som mange gange har talt positivt om de her tanker – men i stedet trænerer sagerne og henviser til tidligere betænkninger.

Det er så også den strategi, landbrugs- og fiskeriministeren anvender. Han er kommet med én konkret ting, og det er udlægning til amterne. Nu har jeg gjort mig den ulejlighed at være ude og tale med amterne. I Fyns Amt, hvor jeg kommer fra, frister de ekstra muligheder, der er givet, ikke mange landmænd til at gå i gang med projekterne; beløbene er for små i forhold til den bonitet, som jorderne har i det fynske.

Vi risikerer at havne i samme situation, som vi havnede i sidste år, hvor mange af de penge,

der kunne være brugt til et bedre miljø, må sendes tilbage til EU. Det er brandærgeligt. Vi ville gerne have brugt de her penge aktivt og på en måde, der gavner miljøet, men som selvfølgelig også viser respekt for dem, der ejer områderne.

Og det er måske her, man har et problem med den miljøpolitik, som Venstre og De Konservative lægger frem, nemlig at den viser respekt både for ejere, for benyttere og for beskyttere og tager hensyn til den forskning, der er. Alle parter skal være aktivt med. Det, vi kommer med, skal ikke være embedsmandsstyret.

Derfor vil jeg stadig væk efterlyse konkrete resultater og bud på, hvad regeringen vil gøre, og ikke bare henvisninger til gamle betænkninger, selv om det kan være meget god læsning og der er mange gode forslag deri. Det er resultaterne, der tæller.

Anni Svanholt (SF):

I SF mener vi, at vi skal have mest miljø for pengene fra alle mulige EU-ordninger – også braklægningsordningen. Og det er selvfølgelig også baggrunden for, at vi har stillet forslag, bl.a. et beslutningsforslag, og at vi også i forbindelse med debatten om bæredygtigt landbrug havde et dagsordensforslag, som gav udtryk for, at vi mener, at vi skal bruge de ordninger aktivt i miljøets tjeneste.

Men jeg vil sige om det forslag, der her ligger fra de borgerlige, at der er *noget* positivt i det, men der er også negative ting, bl.a. omsættelige braklægningskvotes; det går vi absolut ikke ind for.

Og man kan jo undre sig over, at de borgerlige ikke, da vi havde den store debat om bæredygtigt landbrug, som jo handlede om vandmiljøplanen, viste sig på banen dér og stemte for den dagsorden, der blev vedtaget. Det var dog i hvert fald et skridt i den rigtige retning, men dér kunne man altså ikke være med. Så det her er nok, ligesom vi så tidligere, et paradeforslag, som skal se ud af et eller andet.

Vi mener, at vi skal lave et grundigt arbejde på det her område, og at vi helt sikkert kan lave et forslag sammen med regeringen og Enhedslisten, som virkelig vil hjælpe, sådan at vi kan bruge naturens eget filter, så vi kan få gode resultater for vandmiljøet.

Vi er altså imod forslaget, som det ligger her.

Hans Christian Schmidt (V):

Umiddelbart kan man forstå, at et af de største problemer med forslaget er, at det er stillet fra

en side, som regeringen og støttepartierne ikke synes om.

Derudover kan jeg forstå på hr. Bent Hindrup Andersen, at hans største problem er, at det kommer i en pakke: man skal behandle mere end én ting i lovforslaget. Og det er jo en ærlig sag at sige fra talerstolen, at man synes, at det begynder at blive svært for én, når man skal tage stilling til mere end én ting ad gangen. Havde vi fået det signal, kunne vi godt have splittet det op for Enhedslistens skyld, sådan at de også havde fået mulighed for at sætte sig ind i det, men det regnede vi ikke med var så væsentligt; vi troede godt, man kunne kapere fire ting ad gangen.

Landbrugsministeren, forstår jeg, taler om, at Venstre og De Konservative gerne vil kunne sige, at vi er de progressive. Næh, det vil vi ikke, vi vil gerne være de realistiske. Det har vi det godt med, og det står også fast efter i dag, at det er det, vi står for, så det har vi det godt med.

Man kan derimod undre sig over, at man åbenbart fra regeringens side er på vej til at smøre det her af på amterne. Når man kan læse, hvordan amterne har problemer med udpegning af drikkevandsområder, hvor man regnede med 10-15 pct., men nu kan se, at f.eks. Roskilde Amt vil komme op på 80 pct., kan det jo undre, at en regering og dens støttepartier roligt kan se på, at man ikke udnytter hvert eneste stykke jord, det var muligt at udnytte; det kan undre.

Ledsageforanstaltninger diskuterer vi gerne – dem var vi jo selv med på – men det kan undre, at man ikke udnytter de muligheder, man har. En dag vil man skulle svare over for amterne, og jeg vil nok sige, at dér må man hellere have gode svar parat. De er ikke kommet i dag.

Aage Brusgaard (FP):

Man må jo ofte undres her i denne sal, og nu har jeg siddet og lyttet lidt til debatten. Alle de argumenter, Enhedslisten, Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet har haft imod det her forslag, er de samme argumenter, de har brugt ude i forsamlingshuse og på skoler, og når der er nogle, der er på rundvisning herinde og skal høre om deres miljøpolitik. Men når det kommer på dagsordenen, så stemmer de minsandten imod.

Jeg forstår ikke, hvordan en landbrugsminister kan gå herop og tale imod, at det skulle være miljøvenligt, at man kan handle med braklagte arealer.

Nu vil jeg altid helst tage tingene ud fra rent praktiske erfaringer. Vi har selv godt 15 ha jord på Mors. Det hele er hundrede procent god jord. Alligevel er vi nødt til at braklægge 15 pct. for at kunne få EU-tilskud. Det gavner ikke miljøet en disse, for vi har ikke jord op til vandløb eller åer eller sådan noget, men vi er nødt til at braklægge. Jeg vil gerne sige til landbrugsministeren, at hvis vi derimod måtte »skifte« jord med én f.eks. ved Karup Å eller Skjern Å eller et andet vådområde, ville det virkelig gavne miljøet. Det er den ene side af sagen.

Den anden side er jo antallet af dyreenheder pr. ha, og nu taler jeg stadig væk om Mors, hvor det er sådan, at man må have 1,7 dyreenhed pr. ha. Den grænse har vi nået på Mors. Derfor er jordpriserne det sidste halve års tid steget til 113.000 kr. pr. ha jord. Det kan ikke forrentes, men det er, fordi man har for mange grise og køer og mink.

Om kort tid træder nitratdirektivet i kraft, således at der må kun være 1,2 dyreenhed pr. ha. Da vi i forvejen har for mange dyr på Mors i forhold til jorden, vil der blive landmænd på Mors, der ganske enkelt bliver pisket til, tvunget til at sælge ud af deres dyr. Selv om de har ofret millioner af kroner på svinestalde og landbrugsbygninger, bliver de tvunget til at sælge ud.

Det glæder mig, at landbrugsministeren har bedt om ordet, for det vil jeg gerne have til at stå i de grønne bøger. Hvis ministeren går herop og siger, at det ikke passer, vil det være en meget fint for morsingbøerne.

Der er regnet ud, nøjagtig hvor mange dyr vi har for meget på Mors, når det nye nitratdirektiv træder i kraft, men hvis der blev flertal for forslaget her, behøvede Mors jo faktisk ikke at braklægge; så kunne det sendes til andre områder, hvor det ville gavne naturen og ikke blot hjælpe EU's politik. Det er fuldstændig uforståeligt, at partier, der plejer at sige på deres landsmøder, i deres partiprogrammer osv., at de vil gavne miljøet, kan stemme imod det her.

Jeg kan forstå, at hr. Touborg tager sig lidt til hagen. Han er lidt flov over situationen, og jeg forstår hans situation.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg er da tilfreds med landbrugsministerens bemærkninger om forslaget, for der var ingen kritik overhovedet; der var ingen argumenter imod forslaget. Det, der kan undre mig, er, at regeringen så ikke går ind og støtter forslaget,

som for mig at se er et vældigt skridt fremad for miljøet.

Jeg er nødt til at sige til fru Anni Svanholt, som sagde, at det negative i forslaget er omsættelig brak, uden på noget tidspunkt at fortælle, hvad der er det negative ved det, at er der noget, der er positivt i forslaget, så er det netop, at man gør braklægning frit omsætteligt, så det kan flyttes hen, hvor vi får miljø for pengene, og det ikke bliver delt ud på hver enkelt ejendom.

(Kort bemærkning).

Peter Christensen (S):

Nu kan vi jo gøre status over VKZ's miljøpolitik på vandområdet. Vi har haft B 89, B 90 og B 91. Det, man har slået sig op til, er, at man har ønsket at få et belastningsindeks, som ikke kunne lade sig gennemføre, så ville man have skånsomme midler på ikkedyrkede arealer, som var i gang i forvejen, og nu er det her sidste skud på stammen.

Det er mig stadig ubegribeligt, at Venstre ikke ville være med til at lave den vandberetning. Der er noget, der kommer mig i hu: Det kunne måske være, at det var ren markering fra V's, K's og Z's side. Og så vil jeg endda sige her, at belastningsindekset kunne Fremskridtspartiet jo ikke være med til; de kunne jo godt se, at det var fuldstændig håbløst.

Men jeg mangler et svar: Hvorfor ville Venstre ikke være med til at skrive den vandberetning? Så kunne det da være, at de havde fået lidt indflydelse på dansk miljøpolitik i stedet for at isolere sig totalt.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Det klinger hult, når hr. Peter Christensen går herop og siger, at det er en betingelse for at få indflydelse i dansk miljøpolitik, at man vil lave vandberetning. Enhedslisten optræder i dag som et vicemiljøministerium, og det var som bekendt dem, der sprang fra det først og ikke ville være med til at lave vandberetning. Men al miljøpolitik i Danmark bliver altså afhandlet først med Enhedslisten, inden andre kommer til. Det er bekymrende. Det gør, at vores miljøpolitik har foretaget et skred til venstre, som er historisk.

SF's ordfører var oppe og gøre opmærksom på et enkelt punkt, som man ikke kunne være med til: omsættelige brakkvoter. Det er da fair nok. Men jeg kan forstå, at der ikke var nogen modargumenter imod de andre punkter. Og jeg

tror, jeg vil følge Venstres ordførers, hr. Hans Christian Schmidts, vurdering: Vi må åbenbart skære pindene ud i fire lovforslag.

Da vi kom med vores 10-punkts-plan, tænkte vi, at det da nok var for meget at komme med 10 lovforslag, så vi klumpede dem lidt, men det var fejl vurderet. Det skal vi se at få vurderet og gjort om, og så må vi jo komme igen. Vi opgiver ikke vores kamp for miljøet. Vi opgiver ikke vores kamp for at få maksimal udnyttelse af den braklægningsordning, der eksisterer. Så vi kommer til at hilse på de her forslag også i den kommende samling; det kan I være sikre på.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Affødt af hr. Aage Brusgaards indlæg og måske også nogle andre indlæg tror jeg desværre, det er nødvendigt at præcisere mulighederne i dag.

I dag er det sådan, at man kan overføre brak inden for en 20-kilometers-grænse. Derudover er der to ting, som er vigtige: Hvis man har harmoniproblemer, er der ingen afstandsbeholdning, og så kan man overføre brak, som man lyster, hvis man overfører dem til SFL-områder.

Hvad betyder det, jeg lige har sagt her? Det betyder, at hvis der skal overføres brak, sikrer vi, at de kommer hen til de områder, hvor vi får en miljømæssig gevinst af det. Hvis man bare skulle lave omsættelig brak, ville man jo netop ikke få det, som Venstre og De Konservative og nu også hr. Aage Brusgaard er gået på talerstolen og har talt om. Man ville ødelægge det miljøincitament, som allerede findes i dag. Det er, tror jeg, en vigtig ting at have i baghovedet.

Må jeg så godt sige omkring beslutningsforslaget, hvor nogle af ordførerne svinger sig op til at sige, at regeringen ikke vil gøre noget for miljøet: Jo, det, regeringen netop vil – i øvrigt i samarbejde med andre partier – er at få en sammenhængende overordnet planlægning, så vi får noget miljø for pengene, og ikke den spredte fægtning, som det her beslutningsforslag er udtryk for. Det er jo netop det, der er problemet, at det er spredt fægtning.

Det, regeringen forsøger at gøre, er at få det her ind i en større sammenhæng, hvor vi både får EU-vinklen med, som jo er vigtig her, og også den hjemlige vinkel. Vi har bl.a. i den forbindelse et godt samarbejde med landbruget, som har haft forståelse for det her – lad mig lige skynde mig at sige det – og med de grønne organisationer Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening. De organisationer har

netop forstået, at hvis vi skal gøre en samlet, målrettet indsats for miljøet, få så meget natur som muligt for pengene, er det ikke med et haglgevær, der skal skydes; så er det med en gedigen, gennemarbejdet, planlagt politik, og det er det, vi gennemfører i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Det var hr. Aage Brusgaards bemærkninger om, at jeg så meget betænkelig ud ved at skulle til at stemme imod det her forslag. Nu kan hr. Aage Brusgaard jo mange ting, men han kan ikke nødvendigvis fra talerstolen aflæse alt, hvad der foregår i hovedet på mig.

Betænkelig var jeg, vil jeg gerne sige til hr. Aage Brusgaard, det er rigtigt, men min betænkelighed gik faktisk på de påstande, som hr. Aage Brusgaard kom med fra talerstolen, og jeg vil gerne stille et par spørgsmål til hr. Aage Brusgaard i den anledning.

Det ene er, at hr. Aage Brusgaard sagde, at jordprisen på Mors nu var 113.000 kr. pr. ha. Sådan for at få afklaret eventuelle misforståelser og fejlfortolkninger vil jeg godt bede hr. Aage Brusgaard konkretisere, om gennemsnitsprisen på jord på Mors er 113.000 kr. pr. ha. Det lyder voldsomt. Jeg tror ikke rigtig, at hr. Aage Brusgaard har sat sig tilstrækkelig ind i det, hvis det nu endelig skal være.

Det andet, jeg godt lige ville have et svar på, var vedrørende nitratdirektivet, hvor hr. Aage Brusgaard siger, at ejere af svinebesætninger vil blive tvunget til at sælge. Jeg vil gerne have en lidt nærmere redegørelse for, om det ikke også er hr. Aage Brusgaards opfattelse, at svinebesætninger har en utrolig god mulighed for via fodring at opfylde nitratdirektivets betingelser. Det var faktisk en af de ting, der indgik i dagsordensforslaget, som hr. Aage Brusgaard stemte imod den 21. marts vedrørende landbrug og kvælstof, at det netop ikke er svinebesætninger, der specielt bliver ramt af nitratdirektivet; det er rent faktisk kvægbesætninger, der vil komme til at nedsætte fra 2,3 til 1,9. Svinebesætninger er der vel overvejende sandsynlighed for ikke bliver påvirket af nitratdirektivet, fordi man har en fodringsmæssig mulighed for at opfylde betingelser.

Jeg vil gerne have konkretiseret fra hr. Aage Brusgaard, om han ikke mener, at det er en mulighed, eller om han mener, at man i stedet vil skulle sælge ejendommene.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg skal ikke forlænge debatten yderligere, men jeg vil godt have lov til at sige til landbrugsministeren, at hvis man læser under punkt 3 i selve beslutningsforslaget, står der jo netop:

»Der skal være fri omsættelighed af braklægningskvoter på miljøfølsomme områder.«

Og videre hedder det i bemærkningerne til forslaget: »... såfremt den jord, der braklægges, kan omdannes til bræmmer med vandløb.«

Skulle vi ikke prøve at koncentrere os om at diskutere det, der har med miljøet at gøre, det, der har med vandet at gøre, det, der har med grundvandet at gøre, og så ikke tage hele den store debat? Den kan godt drages ind, men det er jo ikke det, der står heri.

Så er jeg af hr. Peter Christensen blevet spurgt om, hvorfor Venstre ikke ville med i en vandberetning. Jamen, vil jeg gerne sige til hr. Peter Christensen, det er jo netop dér, forskellen er. Regeringen og dens støttepartier kan godt lide lange beretninger, kan godt lide, at vi sidder og snakker og hygger os i udvalgene, får skrevet lidt her og skrevet lidt dér, uden at det er alt for forpligtende, men når det kommer til, at man skal tage beslutninger på miljøområdet, svigter modet, og så siger man: Kan vi ikke skrive en vandberetning?

Og dér må vi gentagne gange sige herfra: Det bliver aldrig sådan, at Venstre vil sidde og fedtes ind i vandberetninger. Vi ønsker handling. Vi ønsker, man tager beslutninger her. Vi ønsker, at man, hvis man vil gøre noget på miljøområdet, tager beslutningerne her i Folketinget i stedet for at lave beretninger. Det er en skidt udvikling, at det kun er på den måde, man kan tage hensyn til miljøet. Og det vil vi forfølge i dag og igen, når vi får mulighed for at stille yderligere forslag i den retning.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

På vej herop sagde hr. Hans Christian Schmidt til mig, at jeg skulle gå op og sige, at jeg er med.

Jamen jeg har sagt, at jeg er med på punkt 4, forstået på den måde, at der skal arbejdes for, at man kan græsse på vådbrakken, for først da bliver den miljømæssigt effektiv. På en vådbrak, hvor der ikke græsses, hober det sig jo så bare op, og så kan der på et tidspunkt komme en udvaskning netop på et meget uheldigt sted.

Det, jeg synes er det virkelig interessante og nye i det forslag her, er netop, at man siger, at

der skal arbejdes for, at man må bruge braklægningsområderne til græsning, når det drejer sig om vådbrak. Det ville være et virkeligt fremskridt i måden at bruge denne her ordening på.

Så sagde hr. Niels J. Langkilde, at det stort set er Enhedslisten, der fastlægger Folketingets miljøpolitik. Det synes jeg er noget voldsomt. Det er en voldsom overdimensionering af vores indflydelse med vores seks mandater herinde. Men det er klart, at vi har gjort meget for at påvirke regeringens politik vedrørende økologiske omstillinger og andre ting, men at sige, at det er os, der laver miljøpolitikken, er at gøre for meget ud af det spørgsmål. Det er en alt, alt for stor ære, hr. Langkilde giver os.

Men jeg kan egentlig godt forstå, at regeringen snakker mere med os end med Venstre og De Konservative, og det stammer jo tilbage fra sidste forår, hvor Venstre og De Konservative selv smækkede med døren, da det drejede sig om de grønne afgifter. Det er da klart, at Venstre og De Konservative dermed giver os en utrolig indflydelse, for så er vi tungen på vægtskålen, når det drejer sig om, hvordan det skal udformes.

Så der er to ting, jeg gerne vil takke Venstre og De Konservative for. Den ene er selvfølgelig, at det er en overdimensionering af vores indflydelse, men den anden er sådan set, at det er Venstres og De Konservatives opførsel, der giver os den relativt store indflydelse, som vi trods alt har, og det skal de have tak for.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til hr. Aage Brusgaard vil jeg gerne sige, at landbruget ved ændrede forudsætninger har mulighed for at formindske kvælstofindholdet i kvæg- og svinegylle, sådan at man ikke behøver at afholke Mors af den grund.

Så vil jeg godt sige, at regeringens indsats jo består i, at man har lagt 170 mio. kr. ud til administration i amterne med hensyn til at få flere arealer i spil for at effektivisere de beskyttelses-hensyn, vi gerne vil varetage, og det er en stor succes allerede nu. Jeg har hørt fra Nordjyllands Amt, at man har fået over 200 henvendelser fra landmænd, der er interesseret i at indgå i det her arbejde.

Og jeg må nok sige, at det klinger lidt hult, når VKZ er heroppe og forsvarer bræmmerne. Der er vel næppe noget, i hvert fald Venstre rundt omkring bekæmper så meget som det at få overholdt bræmmebestemmelserne.

Jeg kan heller ikke lade være med at sige, at dengang vi lavede en vandberetning, som gav et samlet grundlag for, hvordan vi kunne gå frem, var Venstre ikke at finde på banen; da sprang man fra. Og hvor var Venstre henne, dengang man skulle tage beslutning om at få forbudt de otte giftigste sprøjtemidler? Da kunne Venstre og De Konservative ikke engang stemme for, at de blev forbudt. Man siger nej til grønne afgifter, man siger stort set nej til det hele, og så plukker man nogle enkelte ting ud som det her forslag, der er urealisabelt. Så sådan er den miljøpolitik.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Det var en enkelt bemærkning til hr. Vibjerg om omsættelige braklægningskvoter. Når vi i SF er imod det, er det, fordi vi kan se, at der er risiko for, at der bliver en kapitalisering af kvoterne, og der kan være meget stor risiko for, at der sker store strukturforandringer, hvis vi ser på landet som helhed, sådan, at de gode jorder kan have interesse i, at måske dele af Vestjylland bliver braklagt. Og det ønsker vi ikke.

Og vi har meget tiltro til, at amterne nu kommer ind og foretager en planlægning og får bedre mulighed for at udnytte de ordninger her, sådan at det virkelig bliver til gavn for miljøet.

I øvrigt ser vi da frem til, når der kommer et forslag, som tager helhederne med, at Venstre og De Konservative er ihærdige og vil stemme for det.

Jeg kan forstå, at Venstre – det siger de i hvert fald – har fået en miljøpolitik, men hidtil har vi da i hvert fald ikke set nogen resultater. Vi kan jo remse en række områder op – hr. Martin Glerup nævnte lige nogle af dem – hvor Venstre og De Konservative jo bare stemmer imod dér, hvor det virkelig hjælper noget, hvor det batter noget. Og her for nylig, da vi snakkede drivhusgasser og klima, hvor var Venstre og De Konservative da henne? Nej, de ville overhovedet ikke være med til noget som helst.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Landbrugsministeren sagde: Det her vil vi ikke være med til; vi vil have sammenhæng. Det er jo flot, og det er et flot gammelt trick at sige sådan, når man vil lade være med at gøre noget ved problemer, der kan løses her og nu.

Men o.k., lad os så få et udspil fra landbrugsministeren. Hvornår ser vi de store sammen-

hænge, hvor det her er integreret? Kan vi få en dato på det? Jamen det er da vigtigt for vores videre arbejde. Vi vil gerne søge indflydelse på det her område; der er nogle ting, vi gerne vil løse.

Og når ministeren henviser til Friluftsrådet, jamen så er det jo netop Friluftsrådets medlemmer, der henvender sig til os og siger: Kan vi dog f.eks. ikke få gang i den vådbrak? Det må dog være muligt, når det er muligt efter EU-reglerne. Kan vi ikke få det i spil? Det vil gavne de medlemsorganisationer og de mange millioner, der er aktive i dansk friluftsliv, at skabe de miljøforbedringer, og vi vil også gavne det øvrige miljø med de her initiativer.

Enhedslisten er nok blevet nøglen i dansk miljøpolitik, fordi de leverer stemmer til skatter og afgifter, og alle miljøproblemer, nej, men de fleste miljøproblemer mener de kan løses ved, at man pålægger borgerne ekstra udgifter frem for at lave en egentlig problemløsning.

Derfor var det jo også Enhedslisten, der fik vandberetningen til at bryde sammen. Regeringspartierne ville jo ikke være med, da Enhedslisten var gået og Venstre var gået. Vi andre ville jo gerne lave vandberetning. Men hvorfor udnyttede regeringen ikke muligheden? Der var jo et klart flertal.

Men det er åbenbart sådan, at man har deponeret sin miljøpolitiske handlefrihed ovre hos Enhedslisten, og det skal vi være de første til at beklage, selv om man også må tage hatten af for, at Enhedslisten indimellem har nogle gennemtænkte forslag og kan forstå det, når man fremlægger noget, der miljømæssigt hænger sammen.

SF's ordfører hæftede sig ved tredje pind og kan ikke være med til det. Men vi har stadig væk ikke fået nogen udmelding fra SF: Hvad siger SF til pind 1, pind 2 og pind 4? Er det noget, SF ikke kan være med til, eller hvordan er partiets stilling til de ting?

Og sluttelig vil jeg gerne spørge landbrugsministeren: Er det ikke sådan, at der er lagt loft over, hvor meget amterne må yde i ekstra tilskud oven i de mange millioner kroner, der er lagt ud til administration i amterne? Som jeg forstår, siger de i Fyns Amt: Selv om vi lægger maksimalt oveni, kan vi nok ikke komme af med pengene. Og vi risikerer endnu en gang, at der bliver penge, der ikke bliver sat i spil med henblik på at få lavet et bedre miljø.

Oppe i Nordjylland, hvor jorderne er lettere, er det fint – dér kan man løse det – men hvad vil ministeren ændre for at få gang i pengene?

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Hr. Kristen Touborg bad mig om at gå herop og forklare, om de 113.000 kr. pr. ha var gennemsnittet for landbrugsjord på Mors. Nu mener jeg egentlig, at jeg plejer at være ret klar i min udtryksmåde, og det, jeg fortalte, var, at der blev handlet jord op til 113.000 kr. pr. hektar. Men jeg har da også hørt priser helt ned til 85.000 kr. Hvad gennemsnittet er, ved jeg ikke, men det kunne man jo spørge Landbrugsudvalget om.

Jeg spurgte også: Når det dér nitratrektiv træder i kraft, betyder det så, der skal 1,2 dyreenheder til i stedet for 1,7?

Der er også lavet beregninger på, hvad det betyder for Mors, og det betyder jo alt andet lige, at jordprisen vil fortsætte med at stige, fordi der så bliver endnu mere mangel på jord.

Så til ministeren: Jeg vil godt, hvad kan vi sige, bekræfte, at ministeren er klogere på området end vi menige medlemmer – helt klart! Han har også embedsmandsstaben til hjælp. Men vi, der er lidt mere uvidende, er så nødt til at spørge sådan helt firkantet. Derfor vil jeg godt spørge ministeren: Forstod jeg ministeren rigtigt, at det er sådan, at en landmand på Mors godt kunne bytte med braklægning f.eks. ved Karup Å eller Skjern Å? For det vil jo gavne betydeligt mere.

Jeg vil godt bede ministeren gå herop og bekræfte, at jeg har forstået det rigtigt, for det vil jo hjælpe mange landmænd f.eks. på Mors – og mig også – hvis vi bare kunne bytte med en nede ved Karup Å eller Skjern Å, som har en lidt dårligere jordkvalitet.

Jeg vil godt have bekræftet, om jeg har forstået det rigtigt, for så er mange problemer løst.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg vil godt sige her ved de afsluttende bemærkninger, at jeg glæder mig over, at landbrugsministeren er til stede her. Da det er et miljøspørgsmål for nogle af os, synes jeg, det havde været rart, hvis miljøministeren også havde været her.

Men jeg vil godt sige til landbrugsministeren om det med ledsageforanstaltninger: Ja, det er jo korrekt, at regeringen ikke kunne finde anvendelse, ikke kunne komme med forslag til at bruge pengene. Nu har man så lagt det ud til amterne og håber, at de vil gøre det.

Fru Anni Svanholt sagde, at det bliver kapitaliseret i kvoter. Det gør det jo ikke, når det drejer sig om miljø. Men det står alt sammen beskrevet i forslaget.

Lad mig så til sidst sige: Jeg kan forstå, at der fra de socialdemokratiske medlemmer af Miljøudvalget er blevet sagt et par gange: Hvor var Venstre, da der skulle skrives vandberetninger, hvorfor ville Venstre ikke være med til at skrive vandberetning?

Ja, det kan jo undre én. Hvorfor kom der så ikke en vandberetning? Det var jo med høj stemmeføring, man meddelte os, at når Venstre ikke ville være med, så ville man selv gøre det. Jeg har ledt efter det. Hvor er den vandberetning? Er sandheden ikke, at regeringen slet ikke ønsker at gøre noget på dette område? Derfor laver den hverken vandberetning eller stemmer for de beslutningsforslag, vi kommer med.

Det er jo tankevækkende, når man ved, med hvilken modstand man blev mødt, fordi man ikke ville være med til en vandberetning. Men man er åbenbart godt tilfreds med tingenes tilstand. Det er vi ikke, og vi vil fortsætte med at forsøge, om disse beslutningsforslag kan komme igennem ved en anden lejlighed.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Vi har nu konstateret, at der ikke er ét sagligt argument imod forslaget. Regeringen vil ikke støtte det, fordi det ikke giver penge i statskassen.

Vi må konstatere, at regeringen ikke heller vil være med, når det gælder miljøet. Man kan i hvert fald sige, at det er ikke hoftecement, regeringens miljøpolitik er støbt af. Næh, det er ren jernbeton, når regeringen kun vil være med til forslag, der betyder nye skatter. Man er reelt ligeglad med miljøet, og det er vel også derfor, at miljøministeren udviser så ringe interesse for forslaget. Det er skammeligt.

Borgerne vil se helheden i regeringens miljøpolitik. Der må være nogle i regeringspartierne, der ryster på hånden, når de nu skal trykke på den røde knap. Men vi må konstatere, at regeringen ikke er parat til at yde en aktiv indsats, når det gælder beskyttelse af vores vandmiljø.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Vi kan konstatere, at vi ikke får vores spørgsmål bevaret hverken af SF eller af landbrugsministeren. Så må vi jo fortsætte med § 20-spørgsmål, hvis vi skal have en debat med ministeren.

Det skal jeg være den første til at beklage.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 49 (V, KF, FP og DF) stemte for, 64 (S, SF, RV, EL og CD) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 83:

Forslag til folketingsbeslutning om inddrivelse af parkeringsafgifter i forbindelse med udlejningskøretøjer.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.

(Fremsat 6/2 96. Første behandling 28/2 96. Betænkning 23/4 96).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 10 (FP, EL og DF) stemte for, 102 (S, V, KF, SF, RV og CD) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 69:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en lavindkomstkommision.

Af Villy Søvndal (SF) m.fl.

(Fremsat 19/1 96. Første behandling 27/2 96. Betænkning 23/4 96).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Villy Søvndal (SF):

Siden Folketinget sidst diskuterede lavindkomstkommision, er der i hvert fald sket to væsentlige ting.

Den ene er, at der er kommet en rapport om ældres økonomi. Den viser, at der sker en stigende polarisering i forbrugsmulighederne og indtægtsmulighederne for de ældre. Den viser, at den tiendedel af de ældre, der har den laveste indkomst, har en disponibel indkomst, altså efter skat, på 3.300 kr. om måneden, medens den mest velhavende tiendedel har mere end fire gange så meget. Det er en ny oplysning i forhold til Folketingets første behandling.

Den anden nye ting er, at vi i mellemtiden har haft en debat om de underste i samfundet. Vi har haft en debat om de hjemløse, der falder igennem vore sociale sikkerhedssystemer i øjeblikket. Vi har haft en debat om de sindslidendes forhold, der viser, at de sindslidende også har et liv, der ikke hænger sammen. Vi har haft debatten om narko, der ligeledes viser, at der er meget tilbage, før den indsats lykkes godt nok.

Det, vi vil med dette forslag, er jo at prøve at analysere de fattigdomscirkler, som bliver mere og mere tydelige i et meget rigt samfund. Men vi vil ikke kun analysere, vi vil også anviser handlingsveje. Det her løser sig ikke af sig selv.

Det er ærgerligt, at et flertal i Folketinget ikke har lyst til at få et retvisende billede af de nye fattigdomstendenser i et meget rigt samfund. Det er specielt ærgerligt, fordi også nogle af de gamle politikere, der var med til at diskutere socialpolitik i perioder, hvor f.eks. Det Radikale Venstre var optaget af social udstødning og social fattigdom, har meldt sig på banen siden denne debat. Jeg tænker på Asger Baunsbak-Jensen, der, synes jeg, har gjort en flot indsats for igen at bringe de svage i samfundet på dagsordenen.

Jeg synes, det er ærgerligt, at Folketingets flertal i dag afviser at få et retvisende billede af den nye fattigdom frem. Det er det, man gør ved at stemme nej til dette forslag og stemme nej til, at vi får anvist nogle handlemuligheder, der i et samfund, der er så rigt som vores, kan vise nogle veje ud af de fattigdomscirkler, vi har.

Sonja Mikkelsen (S):

Det er for mig at se en noget mærkværdig konklusion, hr. Villy Søvndal drager af, at vi bl.a. fra Socialdemokratiets side har afvist det beslutningsforslag, som her ligger fra SF.